

Badanie przesiewowe w kierunku tętniaka aorty brzusznej (AAA).

**Rzeczy, które musisz
wiedzieć**

**Szybkie, bezpłatne i bezbolesne badanie dla mężczyzn
w wieku 65 lat i starszych**

Do kogo jest skierowana ta ulotka?

Ta ulotka jest przeznaczona dla wszystkich mężczyzn w wieku 65 lat i starszych, którzy mieszkają w Irlandii Północnej. Ulotka dostarcza informacji na temat badań przesiewowych w kierunku tętniaka aorty brzusznej (zwanymi również badaniami przesiewowymi AAA). Badanie przesiewowe AAA to szybkie, proste, bezbolesne badanie ultradźwiękowe wykonywane bezpłatnie.

O czym jest ta ulotka?

Niniejsza ulotka zawiera następujące informacje:

- czym jest AAA
- co się stanie, gdy pójdziesz na badanie przesiewowe AAA
- jakie są możliwe wyniki
- Co się potem dzieje

Powinno Ci to pomóc w podjęciu decyzji, czy chcesz poddać się badaniu przesiewowemu.

Kto powinien zostać poddany badaniom przesiewowym?

Zapraszamy wszystkich mężczyzn po 65. roku życia do wzięcia udziału w programie badań przesiewowych na AAA, ponieważ choroba ta występuje najczęściej u mężczyzn w wieku 65 lat i starszych. Każdy mężczyzna w wieku powyżej 65 lat, który nie był wcześniej poddawany badaniom przesiewowym, może poprosić o wizytę przesiewową, kontaktując się z biurem programu badań przesiewowych pod numerem 028 9615 1212.

David, Newtownards

Zobaczyłem plakat na oddziale rentgenowskim, kiedy przyprowadziłem żonę do szpitala. Pomyślałem, że to dobry pomysł, więc zadzwoniłem w celu umówienia się na spotkanie. Byłem zadowolony, że udało mi się szybko umówić na wizytę i że była ona skuteczna. Zabrano mnie punktualnie na badanie, które przebiegło bardzo szybko i bardzo się cieszyłem, że od razu otrzymałam wynik.

Czym jest AAA?

Aorta jest główną tętnicą, która dostarcza krew do organizmu. Biegnie od serca w dół przez klatkę piersiową i brzuch (żołądek).

Wraz z wiekiem ściana aorty w jamie brzusznej może stać się słaba i wybrzuszyć się, tworząc tętniaka, podobnie jak wybrzuszenie w zużytej oponie samochodowej. Nazywa się to tętniakiem aorty brzusznej (AAA).

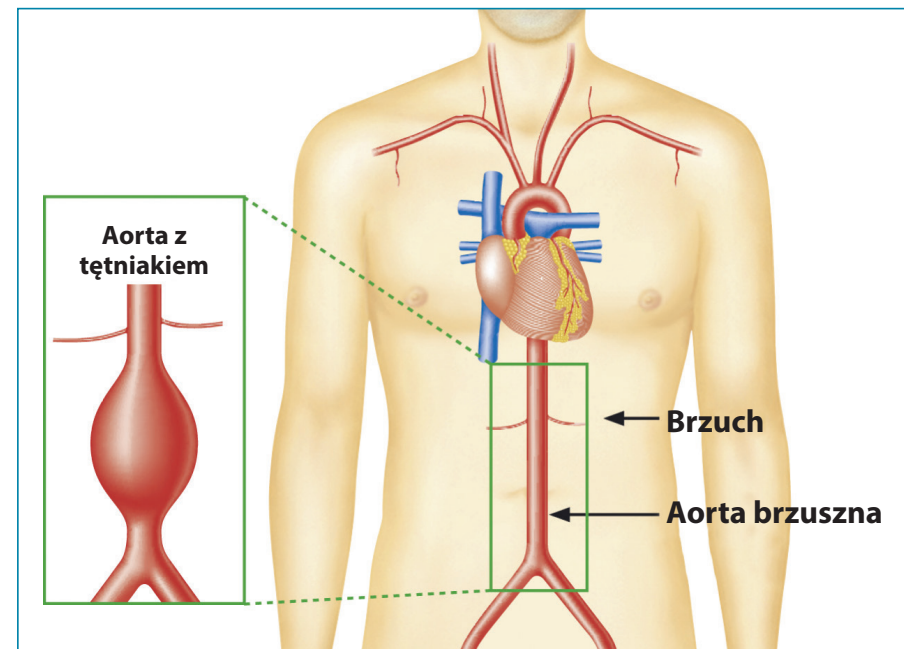

Diagram dzięki uprzejmości angielskiego programu badań przesiewowych NHS AAA

Jeśli chorujesz na AAA, zwykle nie zauważysz żadnych objawów. Oznacza to, że nie możesz stwierdzić, czy je masz, ponieważ nie poczujesz żadnego bólu ani nie zauważysz niczego innego. Możesz czuć się zupełnie zdrowy.

Czy AAA jest poważne?

Aorta ma zwykle mniej niż 30 mm szerokości. Jeśli szerokość Twojej aorty wynosi 30–44 mm, masz małe AAA. Nie jest to poważne schorzenie, ale ważne jest monitorowanie tętniaka i sprawdzanie, czy się powiększa.

Jeśli szerokość Twojej aorty wynosi 45–54 mm, masz średnie AAA. Jeśli będzie się nadal rozwijać, może to stać się poważne, dlatego też ważne jest monitorowanie tętniaka. Większość tętniaków rośnie bardzo powoli, więc u mężczyzn z małym lub średnim AAA, może ono nigdy nie rozwinąć się w duże AAA.

Jeśli twoja aorta ma szerokość 55 mm lub więcej, masz duże AAA. **Duże AAA są rzadkie, ale mogą być bardzo poważne.** Gdy ściana aorty rozciąga się, staje się słabsza i może pęknąć. Pęknięcie tętniaka prowadzi do poważnego krwawienia wewnętrznego, które w 8 na 10 przypadków kończy się śmiercią.

Jak często występuje ta choroba?

Około 1 na 80 mężczyzn poddanych badaniom przesiewowym w Irlandii Północnej w wieku 65 lat ma AAA. Mężczyźni w wieku powyżej 65 lat, którzy nigdy nie byli poddawani badaniom przesiewowym, są bardziej zagrożeni.

Kto jest najbardziej zagrożony?

Mężczyźni są sześć razy bardziej narażeni na AAA niż kobiety, dlatego kobietom nie oferuje się badań przesiewowych. Ryzyko zachorowania na AAA zależy od wieku i genów. Ryzyko wystąpienia AAA wzrasta, jeśli twój brat, siostra lub rodzic mają lub mieli tętniaka aorty brzusznej.

Inne czynniki, o których wiadomo, że zwiększają ryzyko i rozmiar AAA to:

- palenie
- wysoki poziom cholesterolu
- wysokie ciśnienie krwi

Jednakże AAA mogą wystąpić u mężczyzn, którzy nie należą do żadnej z powyższych kategorii.

Czy jest jakiś sposób, aby zapobiec AAA?

Badania trwają, ale nadal nie ma znanego sposobu zapobiegania AAA. Prowadzenie zdrowszego stylu życia jest najlepszym sposobem na zmniejszenie ryzyka wystąpienia AAA, ale nie eliminuje całkowicie takiej możliwości.

Dlaczego badania przesiewowe są ważne?

Badania przesiewowe AAA ratują życie, wykrywając duże tętniaki, zanim pękną. Badania przesiewowe to najskuteczniejszy sposób sprawdzenia, czy masz AAA, ponieważ jest mało prawdopodobne, że będziesz mieć jakiegokolwiek objawy lub że odczuwasz ból.

Badanie przesiewowe AAA polega na prostym, bezbolesnym badaniu ultrasonograficznym jamy brzusznej. W ten sposób możemy wcześniej wykryć tętniaki i monitorować je lub leczyć. To znacznie zmniejsza ryzyko pęknięcia tętniaka i spowodowania poważnych problemów.

Co to jest badanie ultrasonograficzne?

Badanie ultrasonograficzne jest badaniem bezpiecznym, bezbolesnym i wiarygodnym. Jest to bardzo szybkie, zwykle trwa około 10 minut. Ta sama technika jest stosowana do badania rozwoju dziecka w czasie ciąży.

Jak wiarygodne jest badanie ultrasonograficzne?

Skanowanie używane do wyszukiwania AAA jest bardzo wiarygodne. Żadne badanie przesiewowe nie jest w pełni skuteczne, ale bardzo rzadko zdarza się, aby u mężczyzny rozwinął się duży tętniak, jeśli badanie przesiewowe nie wykryje tętniaka. Czasami osoba wykonująca badanie nie będzie w stanie wyraźnie zobaczyć aorty. Nie ma się czym martwić, poproszą cię o kolejne badanie, zwykle w innym dniu.

Czy istnieje jakieś ryzyko związane z badaniami przesiewowymi?

Nie ma żadnego ryzyka związanego z badaniem ultrasonograficznym stosowanym w badaniach przesiewowych. Jednak duże tętniaki wykryte podczas badań przesiewowych mogą wymagać leczenia. Przed rozważeniem jakiegokolwiek leczenia omówione zostaną zagrożenia i korzyści.

William, Newtownards

Denerwowałam się przed przyjściem na badanie, ponieważ nie chodzę do lekarza rodzinnego. Moja rodzina zachęcała mnie, żebym poszedł i cieszę się, że to zrobiłem. Jestem zadowolony i czuję ulgę teraz, gdy wykonano mi skan.

Co będzie się działo na wizycie przesiewowej?

Po przybyciu do lokalnej kliniki badań przesiewowych:

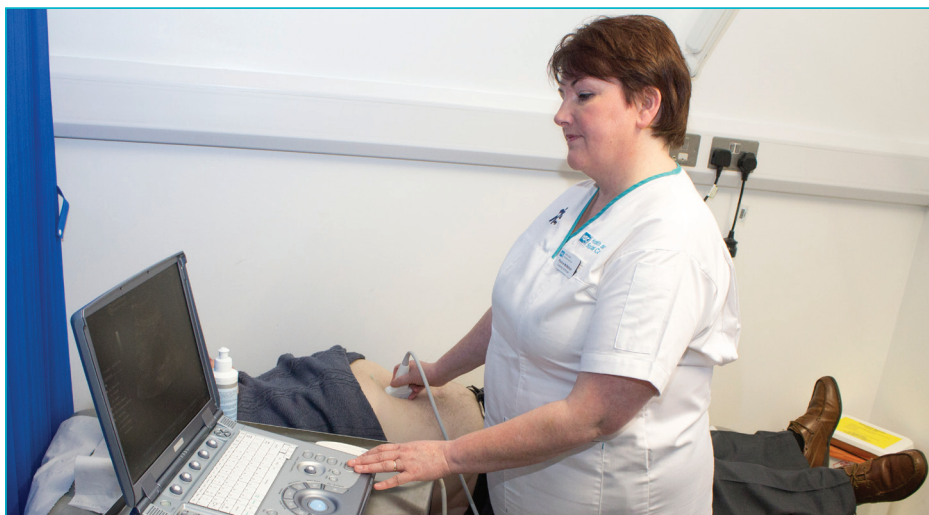
- sprawdzimy twoje dane osobowe
- wyjaśnimy, co będzie się działo podczas badania
- uzyskamy twoją zgodę
- damy ci możliwość zadawania pytań.

W celu wykonania badania:

- poprosimy cię o położenie się i podniesienie lub rozpięcie koszuli – nie będziesz musiał się rozbierać
- położymy na twoim brzuchu chłodną galaretkę
- przesuniemy mały skaner po skórze brzucha
- spojrzymy na obraz twojej aorty na ekranie i dokonamy pomiarów.

Po skanowaniu:

- natychmiast poinformujemy cię o wyniku
- poinformujemy twojego lekarza rodzinnego o twoim wyniku
- zapewnimy dalsze informacje i wsparcie, jeśli będzie to konieczne.

Istnieją cztery możliwe wyniki

Nie wykryto tętniaka

Oznacza to, że **nie masz AAA**. Nie jest potrzebne żadne późniejsze monitorowanie **i nie zostaniesz ponownie zaproszony na badanie przesiewowe**, ponieważ jest bardzo mało prawdopodobne, że rozwinie się u ciebie tętniak wymagający operacji w późniejszym życiu. Wynik twojego badania zostanie przekazany twojemu lekarzowi rodzinemu. **U ponad 98% mężczyzn tętniak nie zostanie wykryty.**

Małe AAA

Okolo 1 na 80 przebadanych mężczyzn ma małe AAA. Większość tętniaków rośnie bardzo powoli i u wielu mężczyzn z małym AAA może nigdy nie rozwinąć się średni lub duży AAA.

Co dzieje się dalej?

- Otrzymasz ulotkę informacyjną zawierającą informację, co oznacza twój wynik badania.
- Pielęgniarka specjalizująca się w chorobach naczyniowych skontaktuje się z tobą w ciągu dwóch dni roboczych.
- Otrzymasz list z wynikiem badania i jego kopia zostanie wysłany do twojego lekarza rodzinnego.
- Twój lekarz rodzinny może chcieć przepisać ci tabletki, monitorować ciśnienie krwi i udzielić ci porady na temat zdrowszego stylu życia.
- Po uzyskaniu wyniku AAA należy umówić się na wizytę u lekarza rodzinnego w celu sprawdzenia wzrostu, masy ciała i ciśnienia krwi.
- Ważne jest, aby regularnie sprawdzać rozmiar tętniaka, ponieważ w przypadku jego powiększenia konieczne mogą być częstsze badania przesiewowe.
- Będziemy zapraszać cię na badanie USG **corocznie** w celu monitorowania rozwoju twojego tętniaka.

Średni AAA

Około 1 na 500 przebadanych mężczyzn ma średnie AAA. Większość tętniaków rośnie bardzo powoli i u niektórych mężczyzn ze średnim AAA może nigdy nie rozwinąć się duży AAA.

Co dzieje się dalej?

- Otrzymasz ulotkę informacyjną zawierającą informację, co oznacza twój wynik badania.
- Pielęgniarka specjalizująca się w chorobach naczyniowych skontaktuje się z tobą w ciągu dwóch dni roboczych.
- Otrzymasz list z wynikiem badania i jego kopia zostanie wysłany do twojego lekarza rodzinnego.
- Twój lekarz rodzinny może chcieć przepisać ci tabletki, monitorować ciśnienie krwi i udzielić ci porady na temat zdrowszego stylu życia.
- Po uzyskaniu wyniku AAA należy umówić się na wizytę u lekarza rodzinnego w celu sprawdzenia wzrostu, masy ciała i ciśnienia krwi.
- Ważne jest, aby regularnie sprawdzać rozmiar tętniaka, ponieważ może być konieczne zbadanie tętniaka pod kątem operacji, jeśli się powiększy.
- Będziemy zapraszać cię na badanie USG **co trzy miesiące** w celu monitorowania rozwoju twojego tętniaka.

Ken, Belfast

Kiedy okazało się, że mam małego tętniaka, powiedzieli mi, że nie ma się czym martwić, ale że będę musiał badać się co 12 miesięcy. Dodali mi otuchy. Byłem dobrze poinformowany przez odpowiednie osoby i nie miałem co do tego żadnych obaw.

Duże AAA

Około 1 na 1000 przebadanych mężczyzn ma duże AAA.

Co dzieje się dalej?

- Otrzymasz ulotkę informacyjną zawierającą informację, co oznacza twój wynik badania.
- Pielęgniarka specjalizująca się w chorobach naczyniowych skontaktuje się z tobą w ciągu jednego dnia roboczego.
- Skierujemy cię do zespołu specjalistów (szpitalny zespół naczyniowy), którzy posiadają specjalistyczną wiedzę na temat tętniaków.
- Specjaliści przeprowadzą kilka badań, udzielą bardziej szczegółowych informacji i omówią możliwość przeprowadzenia na tobie operacji. Nie każdy, kto ma dużego tętniaka, będzie miał operację.
- Otrzymasz list z wynikiem badania i jego kopia zostanie wysłany do twojego lekarza rodzinnego.
- **W czasie, gdy duże AAA pozostaje nieleczone, może być konieczne zaprzestanie prowadzenia pojazdów i sprawdzenie ubezpieczenia zdrowotnego, takiego jak ubezpieczenie podróże.** Twoja pielęgniarka specjalizująca się w chorobach naczyniowych udzieli ci porady w tej sprawie.

Jeśli zdiagnozowano u ciebie duże AAA i masz jakiegokolwiek bezpośrednie wątpliwości, możesz skontaktować się z biurem programu badań przesiewowych pod numerem 028 9615 1212, zanim skontaktuje się z tobą specjalistyczna pielęgniarka. Możesz również skontaktować się ze swoim lekarzem rodzinnym.

Jakie są zagrożenia związane z AAA?

Nie każdy tętniak pęknie, ale jeśli tak się stanie, szanse na dotarcie do szpitala i przeżycie operacji są bardzo małe. Pęknięcie AAA prowadzi do poważnego krwawienia wewnętrznego, które w 8 na 10 przypadków kończy się śmiercią.

Jeśli zostaniesz poddany badaniu przesiewowemu i okaże się, że masz duże AAA, zostaniesz oceniony pod kątem stosowności do operacji w celu jego naprawy. Operacja AAA, jak każda poważna operacja, niesie ze sobą znaczne ryzyko, ale szanse na wyzdrowienie są znacznie większe, niż w przypadku zignorowania problemu i późniejszego pęknięcia tętniaka. Ryzyko zostanie omówione z tobą bardziej szczegółowo przez zespół specjalistów. Średnio 98% mężczyzn przeżywa operację.

Badania przesiewowe nie eliminują całkowicie ryzyka pęknięcia tętniaka, ale są najlepszą metodą ochrony.

Czy badania przesiewowe AAA wychwycą inne problemy?

Nie. Badanie przesiewowe AAA ma na celu jedynie sprawdzenie, czy masz tętniaka aorty brzusznej. Badanie nie szuka innych problemów zdrowotnych.

Jeśli martwisz się o swoje zdrowie, porozmawiaj ze swoim lekarzem rodzinnym.

W jaki sposób zostaną wykorzystane moje informacje dotyczące badania przesiewowego AAA?

Program badań przesiewowych AAA w Irlandii Północnej będzie prowadzić rejestr Twoich osobistych informacji przesiewowych, w tym wyników badań i obrazów skanów. Personel pracujący dla programu może sprawdzać Twoje dane i poddawać je przeglądowi. Wszelkie informacje dotyczące ciebie pozostaną ściśle poufne.

Informacje zostaną wykorzystane do monitorowania i poprawy jakości programu oraz wiedzy personelu przeprowadzającego badania przesiewowe. Jest to ważna część każdego programu badań przesiewowych. Można je również wykorzystywać do celów audytu, badań, edukacji i szkoleń w ramach opieki zdrowotnej i społecznej. W takim przypadku twoje dane osobowe zostaną usunięte.

Jakie są korzyści i zagrożenia związane z badaniami przesiewowymi?

To ty decydujesz, czy chcesz zostać przebadany pod kątem AAA. Istnieją wyraźne korzyści z badań przesiewowych, jednak należy również wziąć pod uwagę możliwe ryzyko.

Korzyści:

- Badanie ultradźwiękowe stosowane w badaniach przesiewowych AAA jest procesem szybkim, bezbolesnym i prostym.
- AAA często powoduje niewiele wyraźnych objawów lub nie powoduje ich wcale, ale jeśli pozostawi się je, gdy jest większe, może pęknąć i spowodować zagrażające życiu krwawienie w jamie brzusznej. Około 8 na 10 osób, u których doszło do pęknięcia AAA, umiera przed dotarciem do szpitala lub nie przeżywa pilnej operacji w celu jego naprawy. Oferujemy badania przesiewowe, dzięki którym możemy wcześniej wykryć tętniaki i monitorować je lub leczyć.

- Badania przesiewowe AAA zmniejszają ryzyko śmierci w wyniku pęknięcia tętniaka aorty brzusznej.
- Planowana operacja AAA (taka jak AAA zidentyfikowane podczas badań przesiewowych) często kończy się sukcesem.

Ryzyko:

Samo badanie przesiewowe nie wiąże się z żadnym ryzykiem, ale istnieje ryzyko:

- niepokoju w związku z informacją, że cierpisz na chorobę potencjalnie zagrażającą życiu
- poważne powikłania podczas operacji przeprowadzanej w celu leczenia AAA.

Decyzja o poddaniu się kontroli przesiewowej

Przed podjęciem decyzji o tym, czy chcesz wziąć udział w badaniu przesiewowym AAA, warto wziąć pod uwagę następujące informacje:

- Badanie przesiewowe AAA może zidentyfikować AAA, który może nie pęknąć ani nie spowodować żadnych problemów, jeśli nie będzie leczony. Nie jest jednak możliwe określenie, który tętniak pęknie w ciągu życia mężczyzny, a które nie.
- W okresie nieleczenia dużego AAA, może być konieczne zaprzestanie prowadzenia pojazdów i sprawdzenie ubezpieczenia zdrowotnego, takiego jak ubezpieczenie podróże.
- Badania przesiewowe w kierunku AAA nie eliminują całkowicie ryzyka wystąpienia pęknięcia tętniaka; Jest to jednak najlepsza metoda ochrony.

Rezygnacja z badań przesiewowych

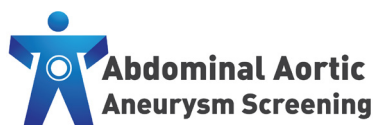
Udział w badaniach przesiewowych jest osobistym wyborem. Prosimy o kontakt z biurem programu badań przesiewowych AAA pod numerem **028 9615 1212** jeśli chcesz porozmawiać o rezygnacji z udziału w programie badań przesiewowych.

Jak mogę dowiedzieć się więcej?

Aby uzyskać więcej informacji lub zapoznać się z niniejszą ulotką w innym języku lub formacie:

- zadzwoń do biura programu badań przesiewowych AAA pod numer **028 9615 1212**
- Odwiedź strony internetowe: nidirect.gov.uk/aaa lub www.publichealth.hscni.net
- skontaktuj się ze swoim lekarzem rodzinnym.

Informacje i wsparcie można także uzyskać od fundacji Circulation Foundation, brytyjskiej organizacji charytatywnej działającej na rzecz osób cierpiących na choroby naczyniowe. Odwiedź ich stronę internetową pod adresem: www.circulationfoundation.org.uk

Public Health Agency

12-22 Linenhall Street, Belfast BT2 8BS.
Telefon: 0300 555 0114 (opłata lokalna).
www.publichealth.hscni.net

Znajdź nas na:

